

FORRÁSOK

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgarmesteri Hivatal közérdekű lapja

ELSŐ SZALONNAFESZT BORSZÉKEN

fotó: facebook.com/AsociatiaCulturariumEgyesulet

A Reménység súpája alatt levő rendezvénysátor és környéke adott helyet a Borszéken megrendezett első SzalonnaFesztnek, amelyet karöltve szervezett Borszék Város Polgarmesteri Hivatala, a Culturarium Egyesület és a Papa la Soni. Kolozsvárral együtt Borszék volt az utolsó állomása annak a 11 éve létrejött, a helyi és környékbeli termelőket és portékákat bemutatni hivatott fesztiválnak, amelyet idén 6 helyszínen is megszervezték Erdély-szerte.

A Nagybjót kezdete előtti a tüzet.

időszak utolsó húsos, szalonnás dínom-dánomán a húskészítményeseké volt a főszerep, de a vásáros standok közül nem hiányozhattak a kiegészítő termékek sem: sajtfélék, kenyerek, pálinkák, borok, befőttek, gyümölcslevek, csokoládé, méhészeti termékek, szappanok, illóolajok, szellemes feliratú trikók és ékszerek. Aki meleg étel után sóvárgott, válogathatott a bográcsos ételekből, sőt, szalonnát és kolbászt is süthetett nyárson a sátor előtti sütőgetőknél. Ugyanitt a városi lakosság élvezettel megrakhatta

A szalonnák és kolbászok versenyén részt vettek úgy hivatalos termelők, mint magánszemélyek. Az öttagú zsűri olyan aspektusokat pontozott, mint ízlés, szín, a füst, a só harmóniája és minősége, a kolbászok elbírálásában pedig a hús-zsír arány és a szárítás mértéke is mérvadó volt. A szalonnák vetélkedőjének harmadik helyezettje helybéli lakos hozzáértését dicséri - gratulálunk a Blaga családnak a helyezésért, ugyanúgy, mint mindenki másnak, aki magánszemélyként nevezett be, és termékével fel merte venni a

versenyt a patinás, évek óta elismert és többszörösen díjazott húskészítményekkel.

A fesztivál egyik népszerű mozzanata mindkét napot a tombolasorsolás volt, melynek nyertese kicsi, közepes és nagy méretű, termékekkel megrakott kosárral térhettek haza, illetve sor került egy-egy meglepetés-sorsolásra is, amelynek szerencsés nyertesei egy hétvégi üdülésnek örülhetnek majd az év folyamán a Korona és Papa la Soni panziókban, illetve belépőt is kapnak a Fontana gyógyfürdőbe.

(folytatás a 2. oldalon)

fotó: CNIPT Borssec Info

BORSZÉK A ROMÁNIAI TURISZTIKAI VÁSÁRON

Lelkesedéssel, izgalommal, munkával, ismerkedéssel és örömmel teli 4 napot töltöttünk február 23-26. között a Romexpón, Romániai turisztikai vásárán. Idén már második éve, hogy Borszék is képviselte magát a Román Turisztikai Vásár tavaszi idényén a Visit Harghita standjánál. Ezúttal nagyobb létszámban voltunk jelen, akárcsak a résztvevő Hargita megyei települések.

2. oldal

MEGÚJULT A SPORTCSARNOK

Megfelelő körülmények várják azokat, akik a borszéki sportcsarnokot választanák testmozgásra vagy egyéb tevékenységre. A 2008-ban kormánypenzből épült létsítményen általános felújítást végeztek az elmúlt egy évben, melynek köszönhetően jelentősen javultak a sportolási körülmények.

3. oldal

(folytatás az 1. oldalról)

De nemcsak jó falatokról és jó szerencséről szólt a fesztivál, hanem a paraszti, termelői munka rejtelemeibe is betekintést nyújtott. Az érdeklődők végignézhatték, hogyan lesz a bivalytejből friss gomolya, majd a gomolyából orda, megkóstolhatták a sűrű, édes bivalytejszínt és a hónapokig, sőt évekig érlelt sajtokból is kóstolhattak, vásárolhattak Fülöp Szabolcs székelydályai református lelkésznel, aki népes családjával hatalmas gazdaságot lát el.

Bányász József gyergyóújfalvi parasztgazda és sajtkészítő beszédéből kiderült, milyen az, amikor az ember a természettel harmóniában, a régiek módján és mégis a modern kor vívmányait felhasználva próbál sajt- és életminőséget teremteni. A parasztgazda és felesége elhozták lányuk, Szász Bányász Anna fotográfiáit is, amelyek diplomamunkaként koronázták meg a művésznő Moholy-Nagy Művészeti Egyetem fotó szakán eltöltött tanéveit. Ezekből a fotókból visszaköszön Anna közvetlen és meghitt viszonya a gazdasági munkatársakkal, a napi méla tehén-rutin a maga szépségével és sebeivel együtt.

Vasárnap Jánossy Alíz szakácskönyveiből köszönt vissza a szépség, hiszen igen tetszetős,

és minden bizonnyal hasznos kötet sorozat látott napvilágot a Tortoma könyvkiadó gondozásában, melynek 100 gyergyószéki recept - 100 gyergyószéki háziasszony kötetében hat borszéki asszony is bemutat egy-egy fényképekkel illusztrált receptet. Szintén receptek és érdekes cikkek teszik ki a Székely konyha és kert havi magazin tartalmát is, melyekből a fesztiválra is hozott kóstolót Orbán Ferenc, a magazin és műsor szakácsa.

A szombat esti kultúrprogramoknak a Reménység étterem adott helyszínt, itt került vetítésre a Kolozsváron élő és dolgozó Lakatos Róbert Ki kutyája vagyok én? című dokumentumfilmje, és noha a faj- és fajtatisztaság, nemzeti kincsek, elfogultság és elfogadás összetett kérdéskörét helyenként szatírával, helyenként humorral, helyenként pedig játékosan körülíró, de minden szempontból roppant szórakoztató alkotásról volt szó, kevés néző volt kíváncsi rá. A vetítést követő tánc ház iránt annál nagyobb volt az érdeklődés, eljöttek a jelenlegi és hajdani Czifrasarok néptáncgyűttes tagjai, de laikus, táncolni vágyó helyiek és turisták is, akik Rigmányi Lajos lelkes útmutatását követve rophattak.

A közvetlen, „bratyizós” vásári hangu-

latot biztosító csíkszeredai vonósok, a Tarló banda tagjai is visszaszállingóztak a táncházra, és a Rekegő zenekar által játszott moldvai zenét erdélyi táncrendekkel egészítették ki.

Nem hagyhatom ki azokat, akik mindvégig teljes mellszélességgel támogatták az ügyet: Romaqua Group RT., Benedek, Székely Falat, Székely konyha és kert, Hargita Népe, Marosvásárhelyi Rádió és az Erdélyi Kézműves Céh.

A hivatalos támogatóinkon, partnereinken kívül köszönettel tartozunk a szálláshelyeket felajánló panzióknak is: Ágnes, Eden, Bella Villa, Korona, Sport szálló és a Lovasudvar, de az ArtMobil cég és a piacos Teo bácsi támogatását is nagyra értékeljük. Hálánk jeléül kisorsoltunk közöttük egy meglepetéscsomagot, amelynek boldog tulajdonosa az Eden panzió lett.

A Reménység sípálya és étterem alkalmazottainak hálásak vagyunk a hathatós közreműködésért, Veres Alpárnak a szénabálákért, Fazakas Attilának pedig a tapogatózó indulás első biztos kapaszkodóiért.

Merjük remélni, hogy jövőre ismét találkozzunk a borszéki SzalonnaFesztten.

Fazakas Emese

BORSZÉK A BUKARESTI TURISZTIKAI VÁSÁRON

fotó: CNIPT Borsec Info

Fontana Balneo&Spa Borsec volt a stand neve, ahol a 4 nap alatt bemutattuk településünk új és meglévő szolgáltatásait, valamint a fiatalok, a gyermekes családok és az idősek számára kínált szállás, étkezési és szabadidős lehetőségeket. Hargita megye kínálatát igen nagy érdeklődés övezte, Borszék iránt meg kifejezetten nagy volt a kereslet. Sok látó-

gató ismerte már üdülőhelyünket gyermekkorából, vagy nemrégiben járt itt, illetve sokan a médiából hallottak róla a Fontana Kezelőközpont munkálatai és átadása révén. Büszkeséggel töltött el, hogy mi mutathattuk be a Fontana Balneo&Spa Kezelőközpont nyújtotta szolgáltatásokat, sokan érdeklődtek a kezelési lehetőségek, a megelőző eljárások,

a masszázsok, a rituálék, a fürdőben való pihenés iránt. A helyszínen minden látogatónak lehetősége nyílt ízelítőt kapni nyak- és vállmasszázsból Csibi Alina terapeuta által, aki a vásár alatt profizmusról, szenvedélyről és empátiáról tett tanúbizonyságot. Szolgáltatását sokan igénybe is vették, többen kifejezve sajnálatukat, hogy a Fontana nem Bukarestben található.

Úgy a romániai, mint a külföldi turisztikai irodák is nagy érdeklődéssel keresték fel standunkat, akiknek a település ajánlatait Cotrigasanu Cristina, a borszéki információs iroda munkatársa mutatta be, a Fontana szolgáltatásait Molnár Tímea, a wellness és spa részleg vezetője ismertette.

A Visit Harghita standjánál jelen voltak még: Wellness Center Parajd, Hunguest Hotel Fenyő Conference & Spa Csíkszereda, Székely Termék, TourInfo Székelyudvarhely, Mini Erdély Park, Thermal Wellness Tusnád, Visit Harghita.

Nagyszerű csapatot alkottunk és örömminkre szolgált, hogy közösen mutathattuk be megyénk és régióink értékeit.

Cotrigășanu Cristina-Elena (fordítás)

MEGÚJULT A SPORTCSARNOK

A Stadion utcában található sportcsarnok használata az elmúlt években több problémába ütközött: emellett, hogy a fűtésrendszer nem működött megfelelően, a tetőzete is folyamatosan beázott, így a sporttevékenység folytatása sokszor kellemetlen élménynek bizonyult. Ez az állapot most már a múlté. Az épület felújítását tavaly kezdte el az önkormányzat. Ennek során az épülethez tartozó kazánházat újították fel, a benne található felszerelésekkel együtt. Vadonatúj, 100kw-os kazánt is kapott a létesítmény, ugyanakkor a fűtésvezetéseket is kicserélték. Ennek köszönhetően az épületben jelentősen javult a hőkomfort, a rendszer működtetése pedig hatékony és költségkímélő is lett. Mindezek mellett új tetőzetet kapott az épület, ezzel a beázási problémák is megszűntek. Ugyanakkor belső általános felújításra is sor került. Ami a javítás költségeit illeti, közel 380

fotó: statiuneaborsec.ro

ezer lejbe került a tetőjavítás, 452 ezer lejbe pedig a fűtésrendszer korszerűsítése, illetve 44 ezer lejbe a belső javítások.

Így az összköltség eléri a 876 ezer lejt, amit kizárólag saját forrásból biztosított az önkormányzat.

Rédai Botond

JANUÁRI ÉS FEBRUÁRI TANÁCSHATÁROZATOK

Az év első tanácsülése online, majd a következő január 31-én fizikai jelenléttel zajlott, amelyek során a következő határozattervezetek kerültek napirendre, illetve elfogadásra:

Az 1-es határozattal elfogadtuk a helyi költségvetés fejlesztési szakasz hiányának végleges fedezetét.

A 2-es határozattal jóváhagytuk a költségvetési többlet felhasználását.

A 3-as számú határozattal jóváhagytuk az 50891 kataszteri számon található épület áthelyezését a román állam köztulajdonából és az Államháztartási Általános Regionális Igazgatóság kezeléséből Borszék város köztulajdonába.

A 4-es határozattal 80,35 m³ fa eladását szabályozzuk, a nyilvános árverés kikiáltási ára 75lej/m³.

Az 5-ös számú határozattal elfogadtuk a hulladékgyűjtés és -szállítás díjainak módosítását az RDE-HURON FKT javaslatára, amelyek február 1-ével lépnek érvényben, miszerint:

- magán személyeknek, tulajdonosi társulásoknak: 10,41 lej/fő/hó + ÁFA;

- jogi személyek és intézmények esetében: 129,67 lej/m³ + ÁFA

- újrahasznosítható települési hulladékkezelési díj 899,58 lej/tonna

- nagyméretű hulladék begyűjtésének, szállításának díja: 5.946,73 lej/szállítás

- a lakások belső és/vagy külső átalakítási, rehabilitációs tevékenysége során keletkező hulladék begyűjtésének és elszállításának díja: 764,93 lej/m².

A 6-os számú határozattal adókedvezményt hagytunk jóvá egy magánszemély részére, amelyet a 6/2023-as számú kérelem és a jelenlegi jogszabályok alapján bíráltuk el.

A 7-es számú határozattal elfogadtuk a helyi Állami Szociális Szolgálat keretében benyújtott szociális szolgáltatásokra vonatkozó éves cselekvési tervet.

A 8-as számú határozattal elfogadtuk a 85/2022 számú határozat 1. cikkelyének módosítását, amely egy helyi hulladékgyűjtőközpont létesítését szabályozza.

A 9-es számú határozattal elfogadtuk a 2023-as év költségvetését, amelyet a január 19-én tartott lakossági fórumon is bemutatunk.

A 10-es számú határozattal jóváhagytuk a pedagógusok ingázásához hozzájáruló költségek fedezetét a decemberi hónapra.

A 11-es számú határozatot is elfogadtuk, amely a közmunkára vonatkozó munkatervet szabályozza.

A 12-es számú határozattal a gyorssegélyek kiutalásának módszertanát és kritériumrendszerét szabályozzuk a Flúei Szent Miklós Gyermekotthon lakóinak, illetve minden rászorulóknak (természeti csapások károsult-

jai, nehéz anyagi helyzetben lévők, beteg, orvosi kezelésre, műtetre szorulóknak, haláleset stb.). A részletes tájékoztatás megtalálható a Polgármesteri Hivatalnál.

A 13-as határozattal elfogadtunk egy jogi tanácsadói/képviselési és jogi segítségnyújtási szerződés megkötését egy ügyvédi irodával.

A 15-ös határozattal egy együttműködést fogadtunk el Borszék Város Önkormányzata és a Hargita megyei Integrált Hulladékgazdálkodási Társulás között.

A 16-os határozat elfogadásával adókedvezményben részesülnek azon háztartások, melyek lakói saját költségen fotovoltaikus, illetve bizonyítvánnyal rendelkező, önálló szennyvízgyűjtő és tisztító rendszereket alakítottak ki. A részletes tájékoztatás megtalálható a Polgármesteri Hivatalnál.

A 17-es számú határozattal jóváhagytuk a pedagógusok ingázásához járuló költségek fedezetét a januári hónapra.

A 19-es számú határozattal jóváhagytuk Borszék város részvételét egy integrált digitalizációs projektben.

A 20-as határozattal elfogadtuk Borszék város 2022-es évi pénzügyi helyzetét.

A 22-es határozattal elfogadtuk a város közvilágítását célzó tenderfüzetet, szerződést, illetve ármódosításokat.

A 23-as határozattal pedig 841,50 köbméter fa licitálását hagytuk jóvá, 140 lejes kikiáltási árral.

Tudósi: Szócs Noémi

ÉGETŐ PROBLÉMÁT ORVOSOLUNK: BŐVÜL A VILLANYHÁLÓZAT

A borszéki Új utcában bővítjük a villanyhálózatot, a munkálatot már az idén elkezdte az országos szolgáltató. A 2,65 millió lejes költségvetésből megvalósított beruházás eredményeként első körben 36 háztartás kapcsolódhat az új hálózatra. A villanyszolgáltatás megoldása igencsak égető probléma a telekosztási program hasznélvezői számára, úgy a lakóházak, mind a panziók esetében.

A villanyáram-ellátást szeretnénk kiterjeszteni új területekre. Igény van rá, hiszen a több éve indított telekosztási program részeként fiataloknak átadott területeken már számos ingatlan felépült, ezek egy részének az áramellátása pedig nehezen volt megoldható. A projekt részeként közel 3 km új vezetékét fektet le a földbe a kivitelező, illetve két új transzformátor állomást is felállít. Az új hálózatra első körben 36 új fogyasztó tud majd rácsatlakozni, a későbbiekben ezek száma tovább bővíthető. Az elképzelések

szerint az engedélyeztetési és tervezési folyamat hamarosan lezárul, tavasszal pedig el is kezdődhet a bővítés. A beruházás összértéke 2,65 millió lej, ennek felét saját költségvetéséből fizeti az önkormányzat, felét pedig az országos hálózatot fenntartó Electrica Rt.

Mint ismeretes, több mint egy évtizede kezdte el a borszéki önkormányzat azt a programot, amelynek keretében ingyen telkeket biztosítanak helyi fiataloknak lakásépítés céljából. A kezdeményezés sikerét jól mutatja a tucatnyinál is több megépült ház, illetve a jelenleg is zajló munkálatok. Eddig három alkalommal került sor a pályázati kiírásra, 2004 és 2008 után legutóbb 2018-ban kaptak területet az érdekeltek. Eddig összesen 47 borszéki fiatal jutott közművesített területekhez. A 2003-ban megjelent 15-ös törvény 350 négyzetméteres terület adományozását teszi lehetővé, az önkormányzat viszont 500 négyzetméterért biztosít, a többlétszert jelképes bér ellenében. „A villanyhálózat bővítésével több ház és újonnan épült panzió tulajdonosának problémája oldódik meg. Számunkra fontos, hogy minden feltételt biztosítsunk az építkező fiataloknak” – fogalmazott Mik József polgármester.

Rédai Botond

„TÉRJETEK MEG, ÉS HIGGYETEK AZ EVANGÉLIUMBAN!” (Mk1,15)

Ezzel az evangéliumi felhívással találkozunk nagybőjt kezdetén, hamvazószerdán, hamvazkodáskor. Nagybőjt kezdetén az Egyház bűnbánatra szólít minket. A hamvazkodás hamuja főként bűnös voltunkra emlékeztet, ami az ítélet kínos számadását juttatja eszünkbe. A hamvazkodás másik felhívása: „Emlékezzél ember, hogy porból lettél és porrá leszel”, a halálunk bizonytalan idejére, és az állandó készenlétre figyelmeztet. A bűnbánat a bűntől való elfordulást és az Istenhez való visszatérést jelenti.

Hamvazószerda evangéliumában (Mt 6,1-6. 16-18) Jézus programként ismerteti számunkra a bűnbánati időszakban való teendőinket és annak mikéntjét: böjt, ima, és alamizsnálkodás.

Ima: Egy kislány a nagytakarításnál segített, és közben egy öreg szekrényben szép könyvet talált. „Biblia” - ez volt olvasható a fedőlapon. „Anyá - szólt a kislány -, a Biblia nem az Isten könyve?” „De bizony az” - felelte az édesanyja. „Nem kellene akkor visszaadnunk Istennek? Hiszen mi úgysem használjuk.”

Mi inkább azt mondjuk, azt kérdezzük magunktól e nagybőjtben: Az Isten könyvét, a Bibliát nem kellene használnunk? Nem kel-

lene naponta szent leckét vennünk belőle? Nem kellene többet imádkoznunk és elmélkednünk? Imádkozva olvasnunk?

Kierkegaard mondta: „Eleinte azt gondoltam, hogy az imádkozás beszéd. Aztán megtanultam, hogy az imádkozás még csak nem is néma hallgatás, hanem figyelmes hallgatóság. Nem az az imádkozás, amikor magamat beszélni hallom, hanem az, amikor én elhallgattam, nem beszélek, hanem a csendben várok, hogy meghalljam az Isten szavát!”

Hogyan böjtöljünk? Sok ember lelke mélyen ott meredezik az a kérdés is, hogy egyáltalán „miért böjtölünk?” Korunk embere csak a hasznót nézi: „Mi hasznom lesz abból, ha böjtölök?” Az önmegtagadás mindig győzelem önmagunk felett, szenvedélyeink és bűneink felett.

A böjt és alamizsnálkodás, adakozás szorosán egybefűződik, mert mindkettő a lemondásról szól. Lemondani valamiről, ami számomra oly kedves és jó, kellemes. Isten tőlünk ezeket a kedves dolgokat nem kegyetlen diktátorként kéri, követeli, mint aki abban leli örömét, ha másokat szenvedni lát. Hanem úgy gondolunk ezekre a lemondásokra, mint amikor szeretett személyünknek próbálunk valami szívből jövő, igazán személyes aján-

dékot adni, aminek értékét lemondásunk mértéke határozza meg. Annyira szeretek bárkit is, amilyen s mekkora mértékbe képes vagyok önmagam lemondására. Iskolás példa és ezzel szerintem a lényegére tapintó példa a szülői szeretet gyermeke számára.

Tehát azért, hogy böjtölünk és alamizsnát osztunk, valójában a minket szerető és megváltó Istennek ajándékozunk iránta való szeretetből.

Hamvazószerda a nagybőjt kezdete. Ilyenkor magunkba szállunk, hogy felderítsük lelünk állapotát: előre haladunk vagy visszavetünk? Bármennyire gyászos lenne ennek a felderítésnek a végeredménye, mégis ígéretesnek tűnik a hamvazószerdától húsvétkig tartó negyven napos nagybőjti időszak.

Amint egy utazás csak akkor lehet sikeres, ha gondosan megszervezzük, úgy még fokozottabban érvényes ez a nagybőjti lelki utazásunkra. Nem véletlenül hangoztatja ma az Egyház a közismert figyelmeztetést: Most van az alkalmas idő!

Izajás profétánál mondja az Úr:

„Megvigasztalom a gyászolókat, és keszorit adok a hamu helyébe, örömmel olaját a gyászruha helyett, a szomorúság lelke helyett meg ünnepi örömeinket” (Iz 61,2-3).

Elekes Szabolcs

SZOMSZÉDOLÁS

PETŐFI NYOMÁBAN – MAROSVÁSÁRHELYRŐL FEHÉREGYHÁZÁIG

Petőfi Marosvásárhelyről Gyalokay Lajos, 1849. július 30-án, kőberes szekéren indul Székelykeresztúrra. Bem tábornok szerkezetkaravánját követték, bár Bem megtiltotta a költőnek, hogy vele menjen. Emlékező szemtanúk mesélték később, hogy a költő civilben volt, mivel az őrnagyi egyenruhája még nem készült el, fegyvere nem volt. Útközben megálltak Kelemenelkén, ahol özvegy Siménne látta vendégül a vezérkart. Innen folytatták útjukat Székelykeresztúrra, ahova alkonyatkor érkeztek meg, és „a Matskásiak ódon kastélyába szállásoltattak el.” Petőfi is megérkezett a városkába, amely valamikor az itt készített szitáiról volt híres, ezért is nevezték akkoriban Sztás Keresztúrnak. (Orbán Balázs is említést tesz a lakosok ezen mesterségéről, minek következtében a lovak farka nagy becsben volt, abból készültek a híres fátolszíták.) Életének utolsó napját (!) tölti itt a költő. Lelkes történészek, irodalmárok, tisztelők és kortársak utólag felderítették ennek a napnak minden óráját, minden percét. 1904-ben még élő tanukat szólaltatott meg a Székely társaság, akikről megtudhatták, miként teltek Petőfi órái Keresztúron. Ime: báró Gamarra Gusztáv ténnyelcncnok küldöncöt, Sipos Sándort menesztette a költő után, „hogy instáljam meg szépen, hogy szíveskedjék hozzá ma délebedre lejönni, mert szívesen látja.” Ebéd után, estére a Gyárfás kúriára volt hivatalos,

ahol bivalytejes túrópuliszka volt a vacsora. Vendéglátója a kúria bérlője, Varga Zsigmond volt. A családjában kegyelettel őrizték a poharat és a kávéscsészét, melyből ivott. És már itt megszületett a legenda, mely szerint a kúria kerjében, a híres-nevezetes körtrefa alatt elszavalta volna az „Egy gondolat bánt engemet” című versét. (A látogatás romantikus változata...) Az eseményt és Petőfi körtefáját Kányádi Sándor versben örököltette meg, mely márványtáblán olvasható a kúria kertjében: „Haldoklik az öreg tanú, / Petőfi vén körtefája. / Azt beszéljük, ő látta volt / Verset írni utoljára.” Az éjszakát, utolsó óráit, tisztársaival beszélgetve, iszogatva töltötte a Szakál vendéglőben. Innen indult másnap hajnalban Fehéregyházára. Civilben, fegyver nélkül tette meg a 17 km utat a csata helyszínéig.

Már történt említés arról, hogy Bem próbálta távol tartani Petőfit a fegyveres harctól. Emlékezők, szemtanúk vallomása szerint sem vett részt a csatában. Egy magaslatról figyelte a csatát, melyet később Bem Waterlooaként emlegettek. Már a számadatok tükrében is előrelátható volt a végkimenetel: a honvédek legalább háromszoros túlerővel, sokkal jobban felszerelt sereggel álltak szemben, Nagyön hamar nyilvánvalóvá vált, hogy menekülni kell! Itt, ekkor veszett nyoma a költőnek. Utoljára Mészáros József keresz-

túri orvos látta, aki csak elkísérte a honvédeket. Petőfi Sándor a fehéregyházi (segesvári) csatában ELTÜNT. Hivatalosan is eltűntnek volt nyilvánítva. Holttestét sem a csata után, sem később nem találták meg. És ismét legendák születtek: hogy csak megsebesült, és egy malomban ápolták volna, később halt meg. Ma is látható a „legendai sírja” a székelykeresztúri timafalvi temetőben. Felirata: Petőfi 1849.júl.31 – 1902.okt.25. Még néhány sírban őt tisztelték a környéken... Sokan szerették volna magukénak. Miért is ne? Ma sem tudják, hol nyugszik. Az a változat, hogy a kozákok fogságába esett volna, és valahol Oroszországban folytatta életét, sokakat lelkesített és késztetett cselekvésre. Expedíció indult felkeresni a leszármazottait, a sírját is megtalálták (a hányadikat is?!), verseket... és újra eltemették. De ez már nem lehet a szomszédolás témája.

Képzeltetbeli utazásunkat azzal a buzdítással zárnam, hogy akár a csiksomlyói búcsúra, legalább egyszer az életben, zarándokoljunk el Fehéregyházára, a Petőfi emlékertbe és múzeumba, arra a tájra, ahol a költő ELTÜNT, de meg nem halt!

„Hol a sírja? Sehol!- Hol a dícsősége?

Az egész világon! S nem lesz soha vége!” (Ábrányi Emil, 1899)

Kolbert Tünde

Forrás: Dávid Gyula, Mikó Imre: Petőfi Erdélyben, Kritetion könyvkiadó, Bukarest, 1972

NYELVÉBEN ÉL

ŐSI TUDÁSUNK

A jelen és a közelmúlt tudományos, művészeti és sportteljesítményeit mindenki, vagy majdnem mindenki ismeri, de népünk alkotóereje az ősidőkben is megmutatkozott: több ezer évvel ezelőtt is magas szintű szellemi és anyagi műveltséget mondhatott magáénak a magyarság. A régi korban ez a tudás egyedülálló volt, sok szempontból ma is korszerű.

Nyelvünk ősiségéről az idegen nyelvészek sokkal bátrabban vallanak, mint mi magunk. Grover S. Krantz, mai amerikai kutató ezt állítja: „A magyar nyelv ősisége meglepő. Az összes helyben maradó nyelv közül a magyar a legrégebbi. Kialakulása olyan időkre nyúlik vissza, amikor a legtöbb európai nyelv még nem is létezett. Eredetisége csodálatos!” Nyelvünknek ezt a különlegességét a tudósok a gondolkodásmóddal is kapcsolatba hozzák, sőt a magyarok teremtő erejét is irányítja. Így alakult ki a magyarok leggazdagabb népdal-

kincse; 20.000 népdalt tart nyilván a Zenetudományi Intézet, mesevilágunk, egész népköltészetünk páratlan a világban. Ősi írásunk, a rovásírás, az idő kódjében tűnik fel, 7500 évesek a tatárlaki rovásírásos agyagtáblák. Ez a legősibb ábécé.

Ma már tudjuk, hogy őseink a Kárpát-medencében jóval a honfoglalás (895) előtt virágzó kultúrát fejlesztettek ki. Itt dobogott Európa szíve. Fegyverkovácsaink, ötvöseink messze földön híresek voltak. Domborított, hajszálsodronnyal, rekesz-zománcsal, drágakő-berakással ékesített arany, ezüst munkáik serege bizonyítja ezt.

Több mint ezer évvel ezelőtt a magyarok újították meg Európa öltözködési szokásait. Hun és magyar őseink honosították meg Európában a nadrágot, zakót, hosszú kabátot, száraz cipőt. Sőt, még az alsó fehérmű és a gomb is általunk jutott el Európába. A hóféhér alsónemű és ing fejlett tisztálkodási

kultúrára, lelki békére, tisztaságra vall. Nem véletlenül volt fehér a táltosok, a gyermekek, az öregek ruhája, sőt őseinknél ez a gyász színe is. Kevés helyen még most is őrzik az idősök.

A gomb díszesebb, könnyebben kezelhető, mint a kötő, a szalag és jelkép is: megoldja a viselő ruháján és lelkén a bogot, csomót, gubancot.

Nem is gondolnánk, hogy a cowboy-csizma a hun-magyar lovas-csizma mintájára született: az 1930-as években magyar kívándorlók készítették el az első „magyarosan” díszített western csizmát, amely azóta meghódította a világot.

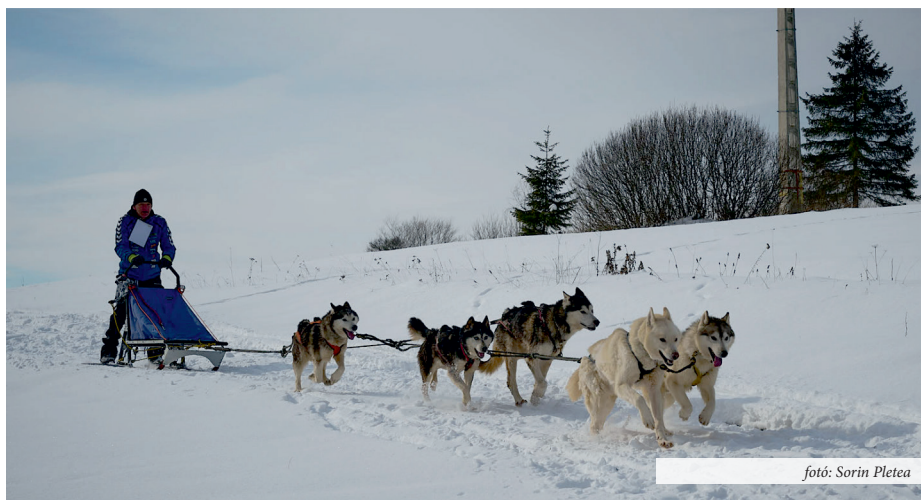
Ne vegye senki olcsó dicsekvésnek a felsorolt magyar értékeket; úgy gondolom, jól tesz az önbecsülésünknek.

Még rengeteg „érdekesség” van a tarso-lyunkban.

Ballai Erzsébet

KUTYASZÁNHÚZÓ VERSENY

fotó: Sorin Pletea

Február második hétvégéjén ismét Borszék adott helyet a már hagyományossá vált kutyaszánhúzó versenynek.

A két héttel azelőtt lehullt hóréteget kihasználva, a résztvevők igyekeztek hámot adni

négylábú kedvenceikre, így gyönyörködve a hótakaró csillogásában, melyet a szántalpak csikorgó hangja koronázott meg. Molnár Sándor alapos szervezésének köszönhetően az ország minden tájáról érkeztek versenyzők

településünkre: Bukarest, Kolozsvár, Beszterce, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Zlatina és Balánbánya is képviseltette magát. A verseny útvonala változatos volt, hiszen erdei emelkedőket, gyorsulást lehetővé tevő, nyílt terepet, illetve egyenetlen útszakaszokat is tartalmazott.

A kinti hideg sem riasztotta el azt a többszáz nézőt, akik a verseny mindkét napján szurkoltak a fogatoknak. Fotósok, régi barátok örökítették meg gyönyörű fotókon a kutyákat és gazdáikat, melyek közül kedvére csemegézhet a Tisztelt olvasó a következő profi fotósok Facebook oldalán: Alina Ferent, Doina Buga, Mihai Cracana, Hámos Győző, Iulian Radu és Sorin Pletea.

Molnár Sándort Borszék Város Önkormányzata, a borszéki Információs Iroda, valamint a Romaqua Group Rt. támogatta.

Bordanciu Dănuț (fordítás)

SVÉD PSZICHIÁTER:

DRÁGA SZÜLŐK, NAGYON FÉLRENEVELITEK A GYEREKEKET! A GYERMEKEK NEM PORCELÁNBABÁK!

David Eberhard egy neves svéd pszichiáter. Tavaly jelent meg a *Gyermekek a hatalmon* című könyve, érdemes elolvasni. Az általa tárgyalt gondolatok a gyermeknevelés alapszabályai kellene legyenek. Néhány gondolatot osztok meg a szülőkkel, amelyek a mi életünkben is jelen vannak. Jó lenne elgondolkodni, megfontolni az olvasottakat. Magát a könyvet ajánlom minden szülőnek, leendő szülőnek, hiszen a jövő társadalma a most felnövő gyerekektől függ.

A mai gyerekek nagyon szelíd módon vannak nevelve, a szigorúság már a múlté. A nevelési elvek sokat változtak, a szülők próbálnak a gyermekek barátjává válni ahelyett, hogy a mentoraik lennének. Ma a büntetés a gyerek számára egy igazi lelki traumaként van elkönyve a szülők részéről.

Vajon a mai nevelés felkészíti a gyerekeket az életre?

Az ismert pszichiáter szerint a mai generációnál hiányzik a szigorúság, a szülők a társadalom túszaivá válnak, ahol a gyerek van a középpontban. Ezért van olyan sok elpuhult, csecsemő módjára viselkedő gyerek, akik nem tisztelik a felnőtteket. Ők nincsenek felkészítve arra, hogy a reális világban éljenek, hogy alárendeljék magukat a törvényeknek, mert a valós élet nem olyan, mint a gyerekkor volt. Eberhard több gyereket nevel, ezért az ő feltételezései nem alaptalanok.

Lássuk milyen következményei lehetnek a liberális nevelésnek, amikor a szülők nem büntetik meg a gyermekeiket, a gyerek azt csinál, amit akar. A szülők próbálnak a gyermekek barátjává válni, szeretnének tökéletesek lenni, nem mernek ellentmondani a gyerekeknek, és nem merik meghúzni a határokat.

Ki kellene megtanítsa a gyerekeknek ezeket a dolgokat?

David Eberhard a következőket nyilatkozta: „Azt mondom, hogy a szülők élete nem a gyerek körül kell forogjon. Nincsenek bizonyítékok arra, hogy ez jó hatással lenne a gyerekek jövőjét illetően.” A pszichiáter véleménye szerint a család nem kell demokratikus legyen, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat olyan, mint a tanár és a gyerek közötti kapcsolat, tehát ott nem beszélhetünk demokráciáról, mert az egyik fél tanít, a másik fél pedig tanul.

A szülők felnőttek, több a tapasztalatuk azért ők állítják fel a szabályokat. A gyerekek nem porcelánbabák, ezért nem is úgy kell velük bánni. Ők fel kell legyenek készítve a valós életre, ahol minden különböző. A kritikák és a büntetések a szülők részéről elengedhetetlenek.

Eberhard kijelentése szerint a szülők félnek, mert azt gondolják, hogy egy rossz szóval is megbántják a gyereket, ezért a fontos dolgokra sem figyelmeztetik őket. Kedves

szülők tudnotok kell, attól, hogy bizonyos dolgokat kérünk a gyerektől, semmi bajuk sem történik. A gyereket fel kell készíteni a veszélyekre és a bánatra is, persze nem kell túlzásokba esni, mert az káros lehet a gyerek számára.

A pszichiáter még a következőket is hozzáteszi a közlendőjéhez: „Ha azt akarjuk, hogy a gyerekünk önálló legyen, akkor meg kell engednünk neki, hogy egyedül menjen iskolába. A szülők ezt nem mindig engedik meg a gyerekeknek, de azt igen, hogy ugyanolyan döntéseket hozzanak és ugyanúgy beszéljenek, mint a felnőttek.” A szülők egyáltalán nem készítik fel a gyerekeket az életre, inkább azt hazudják nekik, hogy semmi rossz nem fog történni velük, mindig jó életük lesz, és hogy ők a világ közepe. Ezért van sok olyan gyerek, akik nem tudják megfelelően felmérni a képességeiket, mert a szülők nem figyelmeztették őket, amikor hibáztak.

Mindenkinek jogában áll eldönteni, hogyan neveli a gyermekét. Nem kell egyik szélsőségből a másikba, esni és elkezdenni büntetni a gyereket vagy nagyon szigorúan viselkedni vele, a legjobb megoldás megtalálni a középút. Minden gyereket egyedi módon kell kezelni és nevelni, minden szülőnek meg kell legyen az egyedi nevelési módszere, ahhoz, hogy korrekt és tisztelettudó felnőtt váljon a gyerekéből.

Kovács J.

NAGY JÓZSEF: BÉKEÉVEK A MARS ÁRNYÉKÁBAN

A SZÉKELY HATÁRVÉDELMI ERŐK TÖRTÉNETE (1940-1944)

ERDÉLYI MÚZEUM EGYESÜLET – KRITERION KÖNYVKIADÓ, KOLOZSVÁR 2021

Nagy József gyergyóremetei hadtörténet-szerző kutakodását a második világháborús események iránt 2007-ben kezdte. Lévé, hogy viszonylag kevés forrásanyaggal találkozott, felkutatta azokat a veterán harcosokat, akik részt vettek a háborúban. Velük készített interjúkat. A 251 interjú anyagának feldolgozása is óriási munkát jelentett, nem beszélve az 1990 után megjelent naplószerű visszaemlékezésekről a 2. világháborúra. (A szerző bevallása szerint 460 háborús veteránnal készített interjút). Sikertelen begyűjtenie „számtalan fényképet, levelet, verses és katonanótás füzetet, tábori és fogsági levelezőlapot”, amit digitalizált. Hasonlóképpen feldolgozta az anyaországi tisztikar írásait. Ezek után kezdett kutakodni a különböző levéltárakban: mind a magyarországi, mind pedig a székelyföldi levéltárakban, beleértve a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Gyergyószentmiklósi Gyűjtőlevéltárát is. Ebből az óriási adathalmazból kellett ki-hámozni a minket is érdeklő eseményeket. 2018-ra összeállt a dolgozat, amit sikeresen megvédett az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Ennek változatát olvashatja a

kedves érdeklődő. A 300 oldalas könyv 14 fejezetet tartalmaz, emellett forrásanyagot, szakirodalmat, interjúalanyok névsorát és egy DVD-t az interjúkkal. A kötet végigvezet a Magyar Királyi Honvédség és a Székely határvédelem zászlóalj történetén és tevékenységén. Minket borszékieket, túl a 2. világháború eseményein, „Az Árpád-vonal székelyföldi völgyzárói” című fejezet érdekel, ami településünk Holló felőli kijáratánál húzódott. 1942-ben kezdték el a bunkerek építését (magyar és zsidó munkaszolgálatos katonák dolgoztak). A vasbeton bunkerek lőrés nélkül épültek, 60-100 cm-es földemmel és futóárok közt épültek össze. A bunkerek átlag magassága 2 m volt, amelyet vasajtók védtek. Sorozatlövő fegyverek, aknavető, gránátvető és páncéltörő ágyúk álltak rendelkezésükre. A 21-es határvédelem ezred 3-as százada teljesített szolgálatot. Az útzár beton gúlakkal volt eltorlaszolva és három rend szúrósdrót akadállyal. A kisebb-nagyobb beazonosított bunkerek száma 28, a tüzelőállások és futóárok rendszer 50-re tehető. A 3/1. határőrszádraktára Alsóborszéken, az Eisig Jakab-féle üzlet raktárhelyiségében volt (a mai kultúrház épületében).

(A bunkerek beazonosításában nagy segítségünkre volt Elekes Ignác, akinek nagyon jó terepismerete van). Ezek feldolgozása, digitalizálása is megtörtént, láthattuk a Kereszthegy c. filmben (mintegy 3 perces 3 D-s változat az erődívről). Interjú készült Kopacz Györggyel, aki részt vett az erődépítésnél, Birman Mihállyal, Eigel Sándorral, György Jánossal. (Emlékük legyen örök). A szerző említést tesz Búzás Imre, volt borszéki iskolaigazgatóról is, aki leventeparancsnok volt, majd a háború alatt százados. Búzás Imre a Krónikám című visszaemlékezéseiben (2008) említést tesz Winkler Ernő karpaszományos szakaszvezetőről (a borszéki fürdővállalat igazgatója), Mucha Albin tizedesről (századnokról), Elekes András szakaszvezetőről és Kolbert Sándor törzsőrmesterről. Aki megnézi a Csíkszépvízi Székely Határőr Emléközpontot, ott is meglevenedik a második világháború (3. rész, pince), és láthatunk szemlényeket a borszéki védőrendszerről is.

Remélhetően a közeljövőben könyvbe-mutatóra is sor kerül, ahol személyesen találkozhatnak a fiatal hadtörténésszel, a kötet szerzőjével dr. Nagy Józseffel és könyvével.

Jó olvasást kíván: Farkas Aladár

MESÉLŐ MÚLT

BORSZÉKI LOBOGÓ-FÜRDŐ.

A regényes Erdély északi részén, a vasúttól 12 mérföldnyire fekszik Borszék, mely a bécsi kiállításon vízával általános feltűnést okozott. Borszékről is elmondhatjuk, hogy az Isten jókedvében teremtette, mert gyönyörű vidékén kívül oly vízgazdagsággal látta el, amilyennel fürdőink közül kevés dicsekedhet.

Számtalan forrás bugyog föl Borszéken, használat alatt azonban jelenleg csak öt ivóforrás és öt fürdő van. Előbbiek közül azonban

csak egy forrásnak, a főkutnak a vize hozatik kereskedésbe.

A főkut Borszék közepén csinos, fedett s télen fűthető „töltőházban” ömleszt ki „borszéki borviz” név alatt világhírré szert tett tartalmát. A „Kossuth-kút”, mely a Kerekszéken fenyesek közt van, továbbá a Boldizsár- és László-kút s végre az Erdei-kút ivógyógymódot használnak.

A fürdők közül mindenekelőtt a Lobogó-fürdőt kell említenünk. Képünkön a háttér-

ben a kerekszéki sétány erdő látszik, melynek közelsége a Lobogó-fürdőnek az öt borszéki fürdő közt elsőbbséget biztosít. A Lobogó-fürdő áll: az Ó-Lobogóból, mely kéttükrű fürdővel és az Új-Lobogóból, mely egytükrű fürdővel bír. Ez utóbbitől kijövet jobbra van a meleg fürdő, mely 10 fürdőszobát foglal magában.

Az említettekén kívül használatban vannak még: az Ó-Sáros és az Új-Sáros nevű egytükrű tükörfürdők, a Lázárfürdő, mely a jelen fürdőidényre újra építettett, egy zuhanyfürdő, zuhany-, eső, függőleges, oldal stb. vízszaggal és végre az úgynevezett szegény-vagy cseléd-fürdő. A jelenlegi fürdő-bizottság dicsérendő buzgalommal Borszéket, mint fürdőhelyet, évről-évre emelni igyekszik, emellett azonban a borvízzel való kereskedésre is kiterjeszti figyelmét.

Ami Borszéknek, mint fürdőhelynek látogatottságát illeti, az évről-évre nyer mérvben, s az ez évi idény, a mely azonban már vége felé jár, szintén igen élénk. Mi részünkről óhajtuk, hogy Borszék mielőbb első fürdőnké, első magyar fürdővé nőjje ki magát s hogy élénk, pezsgő magyar fürdői életet teremtsen az erdélyi bércek közt.

Közreadja: Pethő Csongor

BORSZÉKI KOSÁRLABDA HÍREK

fotó: Mosneág Gellért

2023. február 25-én, szombaton a BORSEC BASKETBALL CUP 3x3 WINTER EDITION elnevezésű bajnokságot szerveztek a borszéki sportcsarnokban. A tavaly nyári idényhez hasonlóan ezt a találkozót is a Borszéki Kosárlabda Akadémia szervezte meg a jászvásári Sport Egyesülettel karöltve.

A verseny kezdetekor Romániából, valamint a Moldvai Köztársaságból összesen 68 csapat iratkozott be 8 kategóriába nem és életkor szerint. A programot és az eredményeket valós időben töltötték fel online az Amatőr Kosárlabdások Nemzetközi Föderációjának (F.I.B.A.) oldalára, a 3x3 eseményekhez.

Az esemény logisztikáját a La Doi Pași, az étkeztetést Papa la Sanyi, a parkolást és a sportcsarnoknál végzendő teendőket önkéntesek biztosították. Szintén önkéntesek gondoskodtak a résztvevő csapatok fogadásáról, vízellátásáról, valamint a szóróanyagok kiosztásáról. Blaga Florin és Fokt István felelt a hangosításért és a fénytechnikáért, Mosneág Gellért a foto-video anyagokért. A FIBA al-

kalmazást, illetve a mérkőzések elektronikus nyilvántartását a jászvásári Dorin Schiopu kezelte. A rendezvény partnerei Borszék Város Önkormányzata és a Romaqua Group Rt. voltak. A Borszek Basketball Cup 3x3 Winter Editiont a kosárlabda nemzetközi mestere, a Borszéki Kosárlabda Akadémia elnöke, Valeriu Plitoc vezette.

A sportcsarnokot 3 játéktérre osztották, melyeket a Romaqua Group termékei után Stânceninek, Aquatiquenek és Giustonak neveztek el. Ezen három arénán nem kevesebb mint 106 3x3-as kosárlabda mérkőzésre került sor a rendezvényre beiratkozott 68 csapat között. Hivatásos bírók vezették a mérkőzéseket a következő felállásban: Faluvégi István (Románia), Igor Judcov (Moldvai Köztársaság), Antal Adrián (Románia).

A díjakat, érmeiket és kupákat Radu Ferchiu, a Romaqua Group technikai igazgatója adta át. A vetélkedő eredményei megtekinthetők a Borszéki Kosárlabda Akadémia Facebook oldalán.

Bordanciuc Dănuț (fordítás)

ANYAKÖNYVI HÍREK

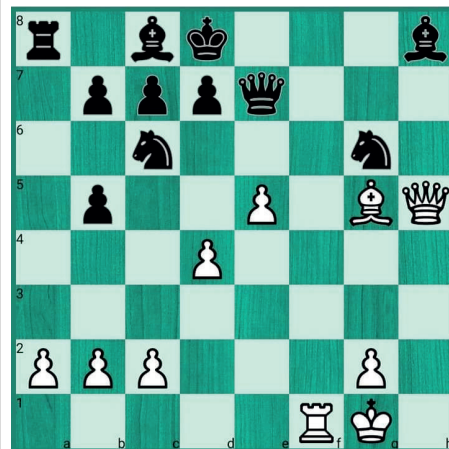
SZÜLETÉS

Kolozsi Zoé-Dorottya 2023.02.03

ELHALÁLOZÁS

Ambrus Catalin 1942.01.01 - 2023.02.24
Siklodi Ana 1936.08.22 - 2023.02.19
Zsuzsics András-Levente
1973.08.28 - 2023.02.13

SAKK VODA COSTELLEL

A januári számban megjelent feladvány megoldása:

Megoldás: Vodă Costel

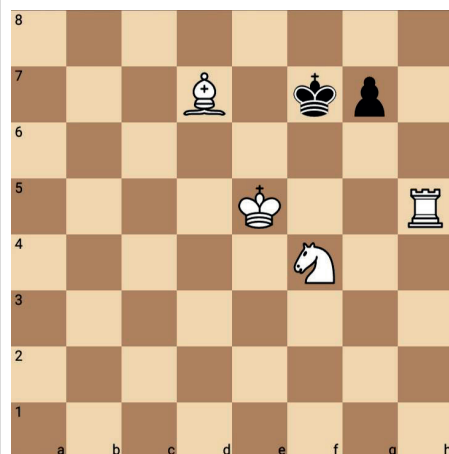
1Vxh8!+-Hxh8

2Bf8#

Új feladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást küldjék el a turism.borsec@gmail.com e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

*Bástya=B / Huszár=H / Futó=F / Vezér=V / Király=K. A gyalogot nem jelöljük, csak a mezőt ahová lépnek.

A fehér lép, matt 2 lépésből.

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS KAPURÓL KAPURA:

- 2023. március 20. hétfő
- 2023. április 17. hétfő

BORSZÉK VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALA - ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Mőga Renáta

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Elekes Szabolcs, Farkas Aladár, Fazakas Emese, Fazakas Mihály Emese, Ferency József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Pethő Csongor, Rédei Botond, Szőcs Noémi

Számitógépes szerkesztés: Mőga Attila / Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós